

Neuropsychopharmacologia Hungarica

a Magyar Pszichofarmakológusok
Társasága tudományos folyóirata
Official Journal of the Hungarian
Association of Psychopharmacology
VII. évf. 1. szám, 2005. március
Vol. VII. No. 1. March 2005

Alapító főszerkesztő: Gaszner Péter
Felelős szerkesztő: Faludi Gábor

Rovatvezetők:

Bánki M. Csaba (esettanulmányok) Péter
László (folyóirat referátum) Degrell István
(eredeti közlemények) Kovács Gábor (rövid
közlemények és szerkesztőségi levelek)
Molnár Gyula (könyvreferátum)

Szerkesztőbizottság:

Thomas A. Ban, Borvendég János, Fürst
Zsuzsanna, Pavel D. Hrdina, Janka Zoltán,
Lipcsey Attila, Magyar Kálmán, Palkovits
Miklós, Perényi András, Szabadi Elemér,
Szirmai Imre, Szűcs Attila, Tringer László,
Trixler Máttyás
Olvasószerkesztő: Biró Sándor

Felelős kiadó:

Magyar Pszichofarmakológusok Társasága

Levelezési cím (és hirdetésfelvétel):

Neuroline, 1286 Budapest, Pf. 12

Megjelenik negyedévente

A kéziratokat – három példányban – kérjük a
következő címre küldeni:

Dr. Faludi Gábor
1125 Budapest, Kútvolgyi út 4.
Tel/fax: (36-1) 355-84-98
E-mail: faludi@kut.sote.hu
www.mppt.hu

Kiadja a Neuroline

Tel: 06 30 999-32-08

A kiadásért felel a Magyar

Pszichofarmakológusok Társasága elnöke

Szerkesztőség:

1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 116.

Nyomdai előkészítés:

Animula, 1281 Budapest Pf. 12

Készült: Printing Kft.

Felelős vezető: Lázits Gyula

Előfizethető a szerkesztőségben

(1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 116.)
Számlasszám: 10400212-02104090
Előfizetési díj egy évre: 2600.Ft
Egyes szám ára: 480.Ft
INDEX HU ISSN:1419-8711

MEDLINE/INDEX MEDICUS

A borítón Matisse: A vörös szoba

Founding chief editor:

Peter Gaszner (Budapest)

Editor in chief: Gábor Faludi (Budapest)

Publisher's e-mail: faludi@kut.sote.hu

Editors:

Original articles: István Degrell (Debrecen)
Case reports: Csaba M. Bánki (Nagykálló)
Short communications and letters: Gábor
Kovács (Budapest)
Books: Gyula Molnár (Budapest)
Articles-referats: László Péter (Budapest)

Editorial Board:

Thomas A. Ban (Toronto), János Borvendég
(Budapest), Zsuzsanna Fürst (Budapest),
Pavel D. Hrdina (Ottawa), Zoltán Janka
(Szeged), Attila Lipcsey (Budapest), Kálmán
Magyar (Budapest), Miklós Palkovits (Buda-
pest), András Perényi (Melbourne), Elemér
Szabadi (Nottingham), Imre Szirmai (Buda-
pest), Attila Szűcs (Kecskemét), László
Tringer (Budapest), Máttyás Trixler (Pécs)

Editorial address:

1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 116.

Phone: (36-1) 391-5337; Fax: (36-1) 391-5336

Manuscripts: Gabor Faludi, 1125 Budapest,

Kútvolgyi út 4. Phone/Fax: (36-1) 355-8498

Subscription: annual (5 issues) 2600 HUF
one issue 480 HUF

A megújuló klinikai neuropszichofarmakológiáról

Korunk életmódja – a rohanás, a stresszel való küzdelem, paradox módon az egyre nagyobb izolálódás, a sivárosodó környezet, az örömtelenség, a pénzhajhászás és még hosszan sorolhatnám – ug-rásszerűen megnövelte a mentális megbetegedések relatív és abszolút számát.

Szomorú divat lett lelki panaszokkal orvoshoz járni; de a súlyos pszichiátriai betegek száma is jelentősen növekedett, így a szkizofrének, az affektív pszichotikusok, az addiktívok, a pánikbetegek stb. aránya is kisebb-nagyobb mértékben szaporodott.

Az orvostársadalom úgy tartja, hogy az ötvenes évek elején olyan neuropszichofarmakológiai robbanás történt – elsősorban az antipszichotikumok, az antidepresszívumok, a modern szorongás-oldók, a profilaktikus szerek, az antiparkinsonikumok, a neuroprotektív gyógyszerek –, mely a pszichiátria és neurológia újabb forradalmát jelentette. Lehetővé vált a major depresszió, a mánia, a szkizofrénia, a különböző eredetű szorongás, a parkinsonizmus teljes vagy csaknem teljes tünetmentessé tétele (akár évtizedekre is!), látványosan csökkent az öngyilkosok száma is. Mivel mindez elsősorban az új gyógyszereknek volt köszönhető, a gyógyszer-gyártás nagy üzletté vált, ennek előnyös és hátrányos oldalával együtt. Előnyös, mert a profitból hihetetlen gyógyszerfejlesztések történnek, melyek következtében ma már csodaszámba menő gyógyítások lehetségesek; és jut más területekre is az orvostudományi kutatásokban. Hátrányos, mert egyre drágábbak az új, nagyhatású és szelektív, a központi idegrendszerre ható gyógyszerek. A kémikáliákkal szemben sokszor mesterségesen is szított és támasztott ellenérzés egyre nagyobb társadalmunkban, pedig a genetikai kutatások hihetetlen perspektívát vázolnak fel: az egyes betegek számára betegségük biztos gyógyítására alkalmas szelektív, tehát mellékhatás- és szövödménymentes készítmények állnak majd rendelkezésre. (Feltételezzük azt is, hogy a születéskor elvégzett genetikai vizsgálat az élet során jelentkező különböző betegségeket és azok sikeres terápiáját is prognosztizálhatja.) Mindez ma még utópiának tűnik, de a jelenleg használatos neuropszichofarmakonok szelektivitása miatt kellő hozzáértéssel hatásosan alkalmazhatók és a mellékhatások, szövödmények csaknem teljesen elkerülhetők. Jól felkészült pszichiáterek és neurológusok számára ma igen kedvező és hatásos neuropszichofarmakonok állnak rendelkezésre, melyekkel – pszicho- és szocioterápiával kombinálva – teljes siker érhető el.

Advisory Board /Tanácsadó bizottság

Helmut Beckmann (Würzburg)

Jacques Bradwejn (Ottawa)

Angelos Halaris (Chicago)

Brian E. Leonard (Galway)

Juan J. Lopez-Ibor (Madrid)

Herbert Y. Meltzer (Nashville)

Stuart A. Montgomery (London)

Hans-Jürgen Möller (München)

Ahmed Okasha (Kairó)

Eugene S. Paykel (London)

Oakley Ray (Nashville)

Norman Sartorius (Genf)

Konkurenciát jelent és a lehetőségek nem teljes kihasználását eredményezheti két irányzat: a természetgyógyászati szerek örvendetes, de sokszor nem megfelelően alkalmazott megszorodása; illetve a korábbi és már elavult terápiák reneszánsza.

A természetgyógyászat évezredek pozitív hagyományra épülő népi gyógyítás, mely a maga területén példátlanul sikeres. A természetgyógyászati szerek és módszereknek a gyógyszerekkel történő szembeállításában azonban súlyosan elhibázott lépés: bizonyos területeken szükségesek, vagy elsősorban ezek szükségesek, de másutt – szkizofrénia, major depresszió, parkinsonizmus stb. – a modern neuropszichofarmakonok semmilyen módon nem mellőzhetők. Mindezt felismerve egyre több orvos, ezen belül neuropszichiáter kap természetgyógyász képzést, szerez szakvizsgát ezen a területen is, és ez nagyon hasznos a betegek gyógyításában: a természetgyógyászati ismeretekkel újabb lendületet kap a mentális betegségek gyógyítása is.

Más a helyzet a pszichiátriában korábban hatásosnak tartott, de ma már elavult módszerek, így az inzulin-coma, az atropin-coma, az elektrosokk kezelés stb. alkalmazásánál. Ezen módszerek hatásosságát megkérdőjelezzük és a mellékhatások és szövődmények miatt nem ajánljuk. A relaxációban végzett elektrosokk kezelés azonban még

ma sem vethető el teljesen: bizonyos terápia-rezisztens esetekben (elsősorban minden más gyógyszeres kezelésre nem reagáló major depresszióban) adható. Adható, de nem feltétlenül adjuk: az OPNI II. Pszichiátriai Osztályán évente 100-150 major depressziós beteg gyógykezelése folyik, relaxációs elektrosokk kezelésre mégis csak 3–5 évente egy-egy alkalommal kerül sor; a legtöbb beteg a kombinált pszichofarmako-pszichoterápiás-szocioterápiás kezeléssel tünetmentessé tehető, az öngyilkossági kísérletek aránya is igen alacsonnyá vált. A szakirodalom is úgy tartja számon az ECT kezelést, mint ami fokozatosan kiszorul a gyógyításból. Büszkék vagyunk Meduna úttörő munkáira, de a tudomány túlhaladta a múltat, ami az ő érdemeit semmit nem csökkenti.

Mindezek alapján a mai modern, főleg szelektív klinikai neuropszichofarmakonok alkalmazását elengedhetetlenül szükségesnek tartjuk, fontos azonban a kellő hozzáértéssel történő alkalmazásuk, illetve a hatás fokozása érdekében kombinációjuk pszichoterápiával és szocioterápiával.

IRODALOM

- Fink, M.: Elektrosokk. Restoring the Mind. Oxford Univ. Press. 1999
 Meduna, L.: Autobiography. Conv. Ther. 1, 43-57;121-135 (1985)

Gaszner Péter

Tisztelt Olvasók!

A Neuropsychopharmacologia Hungarica elektronikus változata olvasható az MPPT honlapján:

www.mppt.hu